

Η Πατερική παράδοση περί «Ενότητας» και «Συμπροσευχής» των Χριστιανών

Σκέψεις περί τον εορτασμό των Τριών Ιεραρχών στον Άθωνα

του θεολόγου Αριστείδη Πανώτη
13 Φεβρουαρίου 2013, 15:44

Η παγχριστιανική οικογένεια υψώνει τις καρδιές εκατομμυρίων ψυχών από πολλές δεκαετίες τη τρίτη εβδομάδα του Ιανουαρίου για να ανοίξουν **οι νεφέλες του ουρανού** και να «εισακουστεί» από τον Κύριο της Εκκλησίας το ομόθυμο αίτημα το «*ίνα ώμεν έν*» μέσα στην Μία Εκκλησία που κληθήκαμε με το Έν βάπτισμα. Όμως στον τόπο μας την τελευταία πενήνταετία και αυτό έχει διαβληθεί γιατί η εκκλησιαστική συνείδηση και σύγχρονων αρχιερέων ακόμη οιστρηλατείται από τις υπερβολές του «ομολογιακού νεοζηλωτισμού» που άτεγκτος επιμένει στον αρχαίο εριστικό σύνδρομο ότι : *ού συγκρώνται Ιουδαίοι Σαμαρείταις*» (Ιω. δ' 9) ! Ο Κύριος και οι Απόστολοι επισήμαναν τον ανοικτό ορίζοντα της προσευχής συμπροσεύχονται στις συναγωγές με τους Ιουδαίους, χωρίς ποτέ ρητά να περιστείλουν το εύρος και την δυναμική για τη συναδέλφωση και τη σωτηρία των ανθρώπων. Το θείο θέλημα προστάτευσε μόνον την προσευχή από τις εκτροπές της, όπως είναι η ασχήμια της υποκριτικής επιδείξεως της και της ασυνείδητης μηχανικής φλυαρίας, αυτής που χαρακτηρίζεται και ως βαττολογία.

Σήμερα η ανάβαση αυτή προς τον Θεό όταν γίνεται με την παρουσία ετεροδόξου θεωρείται από τούς ακριβολάτρεις ως παγίδα «*ίνα μiasθώσιν*» από την δήθεν «*παναίρεση του οικουμενισμού*» και αντ' αυτής προτάσσεται η δέηση : «*υπέρ της ευσταθείας των Εκκλησιών και της πάντων ενώσεως*»! Και για τη στάση αυτή επικαλούνται πειθαρχικό μέτρο που απηχεί το γράμμα διαφόρων συνοδικών κανόνων, όπως των 45, 64, 66, των Αποστόλων και 33 της Συνόδου Λαοδίκειας και του 9 Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, περί της «*συμπροσευχής*», οι οποίοι συντάχθηκαν μετά

τον Δ' αιώνα και που για να κατανοηθεί το ακριβές πνεύμα τους ασχολούνται με τη μελέτη τους γενεές κανονολόγων, αν η σύνταξή τους ευαγγελίζεται Λόγο Κυρίου και σχετίζεται με την αρχή της «οικονομίας», αφού σχεδόν πάντοτε η σύνταξή τους προκύπτει από αίτια που πρέπει να διερευνάται και ιστορικά η πειθαρχική αυστηρότητά τους.

Δυστυχώς, πολλοί σύγχρονοι κακοποιούν την ευρύτητα των θέσεων των Πατέρων για την «ενότητα» και την «συμπροσευχή» των χριστιανών και ευκαίρως αυτές πρέπει να υπενθυμίζονται αυτές για να διαψεύδονται οι διάφοροι κορύβαντες όπισθεν της αμαρτωλής ανωνυμίας των ιστότοπων. Μόνο δύο παραδείγματα θα αναφέρω ενδεικτικά της ευρύτητας του πνεύματός τους: Ο Μέγας Βασίλειος συμβουλεύει όσους αληθινά και γνήσια δουλεύουν για τον Κύριο, πώς το έργο τους πρέπει να κατευθύνεται εις «το επαναγαγείν προς ένωσιν τας Εκκλησίας, τας πολυμερώς και πολυτρόπως απ' αλλήλων διατμηθείσας», γιατί με την «χρονικώτερη συνδιαγωγή και την αφιλόνηκη συγγυμνασία» και με ότι άλλο επί πλέον δώσει ο Κύριος θα προέλθει η πολυπόθητη ενότητα (MigneP.G.32,528,525). Ο δε ιερός Χρυσόστομος ομολογεί πώς: «Το της Εκκλησίας όνομα ου χωρισμού, αλλ' ενώσεως εστι και συμφωνίας όνομα» (MigneP.G. 61. 13,228) αφού «Ουδέ γαρ από του διεστάναι κατά την πίστιν τα σχίσματα εγένετο, αλλά από του την γνώμην διηρήσθαι κατά ανθρώπινην φιλονεικίαν» (ό.π. 23).

Ένας αναμφισβήτητου κύρους ορθόδοξος κληρικός και θεολόγος, που υπερμάχησε το ελευθερωμένο έδαφος της Ελλάδος να μην καταντήσκει εκκλησιαστικά ένας ξέφραγος αμπελώνας «ελεύθερης βοσκής» κάθε λογής αυτόκλητων «σωτήρων», ήταν ο περίφημος πρωθιερέας Κωνσταντίνος Οικονόμος ο εξ Οικονόμων. Αυτός συνόψισε παραστατικά την πατερική παράδοση περί «ενότητας» και «συμπροσευχής» στο δημοσίευσμά του γράφοντας για το φαινόμενο της συναντήσεως των χριστιανών «τή ίδια διαλέκτω και τάξη» περί το Μαρτύριο της Αναστάσεως του κοινού Σωτήρα στα Ιεροσόλυμα: «Θαυμαστή δέ και η του ημετέρου Δεσπότην φιλόανθρωπος οικονομία, όστις συνεχώρησε συν τοις Ορθοδόξοις συνέρχεσθαι και αιρετικοίς, οιονεί προπαιδύων αυτούς και συνάγων τους πάντες εν καιροίς ευθέτοις εις σωτηρίαν. Και συνερχέσθωσαν λοιπόν άν τε τω Μαρτυρίω της Αναστάσεως, κάν τω θεοδόχω Σπηλαίω, κάν τη παναγία Γεσθημανή, και προσευχέσθωσαν, έκαστοι καθ'εαυτούς και κατ'ίδιαν, εν τοις ωρισμένοις αυτών τόποις και καιροίς, και οι γνησίως και ευσεβώς, και οι μη μεθ' υγιούς φρονήματος τον ένα προσκυνούντες Χριστόν. Αδέτω ο Ορθόδοξος, ο παρά των Αποστόλων παρέλαβε

άσμα. Ψαλλέτω ο Αρμένιος την κατ' αυτόν μελωδίαν. Ο δε Κόπτης κροτείτω και τα χαλκόκτυπα κύμβαλα. Και ο Δυτικός οργάνοις κεχρήσθω και κροτείτω το πολύχορδον και άλλος άλλως υμνείτω. Πάσα η τοιαύτη διαφωνία εις μίαν συνέρχεται συμφωνίαν, την ομολογίαν Χριστού. Και ούτω «παντί τρόπω» είτε προφάσει, είτε αληθεία, Χριστός καταγγέλλεται (Φιλιπ. α'18) Σφραγιζέτω δε τον λόγον τούτον ο θείος Χρυσόστομος γράφων περί του Αποστόλου Παύλου: Μη μοι λέγε τας αιρέσεις τας ποικίλας και παντοδαπάς. Πάντες γαρ τον αυτόν Χριστόν **κηρύττουσιν ει και μη υγιώς πάντες, αλλ' εκείνον τον εν Παλαιστίνη πάντες προσκυνούσι, τον σταυρωθέντα επί Ποντίου Πιλάτου Χριστόν «Σιωνίτης Προσκυνητής»** (Αθήνησι 1850 σσ, 137-9).

Αυτό το αγκάλιασμα που απηχεί την **πατερική παράδοση** το εξέφρασε και το στήριξε με τα συντελούμενα στον ναό της Αναστάσεως ένας **ακραιφνής της ορθοδοξίας μύστης** πριν 163 χρόνια, ο Κωνσταντίνος Οικονόμος ο εξ Οικονόμων, που δεν μπορεί να τον διαβάλλει σήμερα ως «οικουμενιστή» η εν Ελλάδι «ομολογιακή» συντεχνία που επιμένει στην διάσπαση των χριστιανών έργοις και λόγοις και αδιόρθωτα παρελθοντολογεί και υβρίζει εξ ονόματος του Χριστού και της δικής της "Ορθοδοξίας", Πανορθόδοξους θεσμούς και τις αποφάσεις τους, καθώς και συνταχθέντα συλλογικά κείμενά τους προς μελέτη. Ο κρετινισμός του σοφιστικού λογισμού τους υποτιμά με εμπάθεια ακόμη και σεπτά πρόσωπα τιμώμενα από την Εκκλησία και στη Θεολογία. Η στάση αυτή δεν είναι νεοφανής, έχει ρίζες στην εγωπάθεια και στην αδιακρισία όσων δοκησιοσοφούν και γι' αυτό εύστοχα σχολιάστηκε πριν 17 αιώνες ρητορική αδεία και από τον έτερο μεγάλο Καππαδόκη, τον Γρηγόριο Ναζιανζηνό, τον δεύτερο Θεολόγο της Εκκλησίας, όταν έγραψε πώς «Κάθε συστολή έχει εκλείψει εντελώς από τας ψυχάς μας, αντί δε αυτής, έχουμε εγκαταστήσει μέσα μας **την αναίδεια!** Ο πρώτος τυχών νομίζει ότι κατέχει την γνώσιν και τα βάθη του Αγίου Πνεύματος του Θεού. και όλοι μας είμεθα ευσεβείς από μίαν μόνον ενέργειά μας, δηλαδή από το να καταλογίζουμε εις τους άλλους ασέβειαν. Έχομεν δε ανοίξει δι' όλους ευκαιρίας, όχι δια να γίνωνται καλύτεροι, αλλά για να τους κατηγορούμε και δια να συναγωνιζόμεθα μεταξύ μας με αναίδεια. Φόβος άπας εξώρισται των ψυχών αντεισήκται δε **αναίδεια**, του βουλομένου δε η γνώσις και τα βάθη του Πνεύματος. Πάντες δε εσμέν ευσεβείς εξ ενός μόνου, του καταγινώσκειν άλλων ασέβειαν. Ανοίχθηκαν όχι πύλες δικαιοσύνης αλλά λαιδορίας και της κατ' αλλήλων **θρασύτητος**. Ούτω την κακίαν εσμέν μεγαλόψυχοι» (Migne P.G. 35.485 έξ).

Όταν οι ευαγγελικές αλήθειες για την ενότητα των χριστιανών εταλλάσσονται και ιδεολογούνται με **αναίδεια** και **θρασύτητα** από τα εν Ελλάδι απομεινάκια των ζηλωτικών συνασπισμών, τότε η εκκλησιαστική συνείδηση κλήρου και λαού πρέπει υπεύθυνα να περιφρουρείται από τις ακρότητες του αμαθούς ζήλου και τις υπερβολές του ατομοκεντρικού ευσεβισμού που εξωθούν τους ανίδεους πιστούς σε διασπαστικές ενέργειες, *αποτειχίσεων* από το: «διηρήσθαι κατά την ανθρώπινην φιλονεικίαν». Η **αναίδεια** και η **θρασύτητα** πολλές φορές διατάραξαν την αρμονία στο εκκλησιαστικό σώμα για να φυγαδέυσουν από την αδελφότητα την θεοφόρο αγάπη μεταξύ των βαπτισμένων στο όνομα της Αγίας Τριάδος,! Και το θλιβερό είναι πώς στην **θρασύτητα** εντείνουν κάποιοι που τεθλασμένα ε **αναιδεία** προκάθονται σε θώκους για να αντιστρατεύονται τις γνωμοδοτήσεις των Πατέρων, του ύψους του Μεγάλου Βασιλείου ο οποίος συμβουλεύει να μη αποπέρουμε τους δίστάμενους με την ακρίβεια της πίστεώς μας αλλά να τους συνοδεύομεν παρακλητικά να επανακτήσουν την Ορθοδοξία τους με την σοφή εκκλησιαστική τακτική της: **«χρονικώτερης συνδιαγωγής και της αφιλόνεικης συγγυμνασίας»** και με την **«Συμπροσευχή»** και την ακλόνητη εν Χριστώ **«Ελπίδα»**: *«μη παρατηρούντες τας αμαρτίας ο εἰς του άλλου, ὄχι δια να χύσωμε δάκρυα, ἀλλά δια να τας στιγματίσωμεν-και ὄχι δια να τας θεραπεύσωμεν, ἀλλά δια να προσθέσωμεν και ἄλλα κτυπήματα και δια να ἔχωμεν .απολογίαὺν ημετέρων κακῶν τα του πλησίον τραύματα»* κατά τον θεηγόρον Γρηγόριον (Αυτόθι) .-